

Bilaga 1. Bedömningskriterier för miljöaspekter

I bedömningen av miljökonsekvenser vägs miljöaspektens värde samman med effekten. Miljöaspektens bedömda värde och den effekt som bedöms ske vägs ihop i en matris, i vilken en bedömd konsekvens kan utläsas, se Tabell 1. Värdeskalan är indelad i högt, måttligt eller lågt värde. Den effekt som uppstår definieras av den störning/ingrepp som uppstår av föreslagen lösning, vilken kan vara stor negativ, måttlig negativ, liten negativ, neutral eller positiv.

Tabell 1. Miljöbedömningens konsekvensskala. Bedömningen utgår ifrån intressets värde och effektens omfattning.

Intressets värde	Effekt, ingreppets/störningens omfattning				
	Stor negativ effekt	Måttlig negativ effekt	Liten negativ effekt	Neutral effekt	Positiv effekt
Högt värde	Stor negativ konsekvens	Stor negativ konsekvens	Måttlig negativ konsekvens	Neutral konsekvens	Positiv konsekvens
Måttligt värde	Stor negativ konsekvens	Måttlig negativ konsekvens	Liten negativ konsekvens	Neutral konsekvens	Positiv konsekvens
Lågt värde	Måttlig negativ konsekvens	Liten negativ konsekvens	Liten negativ konsekvens	Neutral konsekvens	Positiv konsekvens

Kriterier för bedömning av värde och effekt för miljöaspekter

För följande miljöaspekter görs en konsekvensbedömning utifrån värde och effekt som är specifika för respektive miljöaspekt:

- Landskap
- Kulturmiljö
- Naturmiljö

För följande miljöaspekter anges enbart en konsekvensbedömning utan definition av värde och effekt:

- Masshantering
- Påverkan under byggskedet

För miljöaspekten Risk och säkerhet görs konsekvensbedömningen utan matris, enligt bedömningar från PM Risk.

En redovisning av bedömningskriterierna för respektive miljöaspekt återfinns nedan.

1 Landskap

Kriterier för bedömning av värdet

De värden som är kopplade till landskapet är knutna till landskapets karaktär. Utveckling i landskapet pågår ständigt varför *värden* i landskapet handlar om hur samhället vill att landskapet ska utvecklas och upplevas, dvs. kopplat till mål. Det kan handla om olika mål från olika aktörer som ger uttryck för vad i landskapet som är värdefullt att skydda, utveckla eller framhäva.

Högt värde: Värdefulla, genom nationella mål etc, uttryckta kvaliteter för landskapets rumsliga, funktionella, ekologiska och historiska sammanhang.

Måttligt värde: Värdefulla, genom regionala mål etc, uttryckta kvaliteter för landskapets rumsliga, funktionella, ekologiska och historiska sammanhang.

Lågt värde: Värdefulla, genom lokala mål etc, uttryckta kvaliteter för landskapets rumsliga, funktionella, ekologiska och historiska sammanhang.

Kriterier för bedömning av effekt

Bedömningsaspekter för de form- och upplevelsemässiga aspekterna på landskap är landskapets skala, struktur eller visuella karaktär. Effekten på vardagslandskapets användning och funktion vägs också in. Effekten på natur- och kulturmiljöer kan också få en effekt på landskapet som helhet.

Stor effekt: Uppstår när en åtgärd i hög grad påverkar ovanstående bedömningsaspekter.

Måttlig effekt: Uppstår när en åtgärd i måttlig grad påverkar ovanstående bedömningsaspekter.

Liten effekt: Uppstår när en åtgärd i liten grad påverkar ovanstående bedömningsaspekter.

Positiv effekt: Uppstår när en åtgärd förbättrar ovanstående bedömningsaspekter.

2 Kulturmiljö

Kriterier för bedömning av värdet

Högt värde: Särskilt representativa miljöer och objekt som berättar om en viss historisk funktion, ett förlopp eller ett sammanhang. Miljöerna är välbevarade och ingår i ett tydligt sammanhang. Ofta har de hög grad av historisk läsbarhet. Högt värde omfattar även objekt som är särskilt betydelsebärande för ett förlopp eller en tid trots att sammanhanget idag är otydligt eller har brutits.

Måttligt värde: Representativa miljöer som berättar om en viss historisk funktion, ett förlopp eller ett sammanhang. Miljöerna är vanligt förekommande men viktiga för den historiska läsbarheten.

Litet värde: Avgränsade miljöer där sammanhanget är otydligt eller har brutits. För dessa miljöer är graden av historisk läsbarhet låg.

Kriterier för bedömning av effekt

Stor negativ effekt: Uppstår när föreslagen åtgärd medför att kulturmiljövärden går förlorade och den historiska läsbarheten försvåras kraftigt eller upphör helt.

Måttlig negativ effekt: Uppstår när föreslagen åtgärd medför att kulturmiljövärden fragmenteras eller skadas. Värden går delvis förlorade så att helheten inte kan uppfattas och den historiska läsbarheten reduceras.

Liten negativ effekt: Uppstår när föreslagen åtgärd medför att kulturmiljövärden som inte är betydelsebärande för kulturmiljöns helhet och historiska samband/strukturer skadas eller tas bort. Den historiska läsbarheten kan även fortsättningsvis uppfattas.

Positiv effekt: Uppstår när föreslagen åtgärd medför att värdebärande karaktärsdrag förstärks och läsbarheten av landskapets utveckling förbättras.

3 Naturmiljö

Kriterier för bedömning av värdet

Högt värde: Områden som har stor landskapsekologisk betydelse, stor betydelse för ekologiska samband och funktioner och/eller goda förutsättningar för artrikedom och rödlistade och/eller särskilt betydelsefulla naturvårdsarter. Motsvaras ofta av naturvärdesklass 1 och 2 (mycket högt och högt naturvärde) enligt NVI*.

Måttligt värde: Områden som har viss landskapsekologisk betydelse, viss betydelse för ekologiska samband och funktioner och/eller vissa förutsättningar för artrikedom och rödlistade och/eller särskilt betydelsefulla naturvårdsarter. Motsvaras ofta av naturvärdesklass 3 och 4 (påtagligt och visst naturvärde) enligt NVI*.

Lågt värde: Områden som har ordinär landskapsekologisk betydelse och har små förutsättningar för artrikedom och ingen eller enstaka naturvårdsart.

* Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald enligt svensk standard (SS 199000:2014).

Kriterier för bedömning av effekt

Stor negativ effekt: Uppstår när ekologisk funktion eller artmångfald och särskilt naturvårdsintressanta arter till betydande del minskas. Uppstår även vid fragmentering av naturmiljön som påverkar arters rörelsemönster eller spridningsförmåga eller när samband mellan ekologiska strukturer/funktioner bryts.

Måttlig negativ effekt: Uppstår när ekologisk funktion eller artmångfald och naturvårdsintressanta arter till viss grad minskas. Uppstår även om ekologiska strukturer/funktioner delvis påverkas negativt och fragmentering ökar i mindre skala.

Liten negativ effekt: Uppstår utan varaktiga effekter eller med högst marginell påverkan på ekologisk funktion/ekosystem eller artmångfald.

Positiv effekt: Uppstår när förutsättningarna förbättrar status för arter och naturtyper, bidrar till ökad artmångfald samt främjar ett naturligt rörelsemönster och möjliggör spridning för naturligt förekommande arter.

4 Masshantering

Kriterier för bedömning av konsekvens

Stor negativ konsekvens: Uppstår om åtgärder medför stora massöverskott/massunderskott som ger upphov till långa transporter.

Måttligt negativ konsekvens: Uppstår om åtgärder medför måttliga massöverskott/massunderskott som ger upphov till långa transporter.

Liten negativ konsekvens: Uppstår om åtgärder medför små massöverskott/ massunderskott som ger upphov till transporter.

Positiv konsekvens: Uppstår om massbalans erhålls.

5 Påverkan under byggskedet

Kriterier för bedömning av konsekvens

Stor negativ konsekvens: Uppstår om åtgärder medför långvariga (år) och omfattande störningar i känsliga miljöer.

Måttlig negativ konsekvens: Uppstår om åtgärder medför långvariga (år) och måttliga störningar eller kortvariga (månader) och omfattande störningar i känsliga miljöer.

Liten negativ konsekvens: Uppstår om åtgärder medför kortvariga (månader) och mindre störningar i känsliga miljöer.

Positiv konsekvens: Uppstår när störningar eller problem som finns idag kan minskas genom åtgärder i byggskedet och/eller kan bidra till bättre miljö.